

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ KOMISIJOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2020-02-24 Nr. 73-2

Vilnius

Posėdis įvyko 2020 m. vasario 24 d. 14.00–15.30 val. posėdžių salėje Nr. 1, Vidaus reikalų ministerijoje, Šventaragio g. 2, Vilnius.

Posėdžio pirmininkė – Rita Tamašunienė, vidaus reikalų ministrė, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos (toliau – VESK) pirmininkė.

Posėdžio sekretorė – Loreta Naraškevičienė, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – PAGD) Civilinės saugos valdybos Gyventojų apsaugos organizavimo skyriaus vyriausioji specialistė.

POSĖDŽIO DALYVIAI:

VESK nariai:

Česlovas Mulma – vidaus reikalų viceministras (VESK pirmininko pavaduotojas), Saulius Greičius – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – PAGD) direktorius, Arminas Mockevičius – LR Aplinkos ministerijos kancleris, Daiva Beliackienė – LR Krašto apsaugos ministerijos kanclerė, Arnoldas Pikžirnis – Ministro Pirmininko patarėjas, Gintaras Aliksandravičius – LR Susisiekimo ministerijos kancleris, Algirdas Šešelgis – sveikatos apsaugos viceministras, Ernestas Jurkonis – teisingumo viceministras, Laimonas Talat-Kelpša, LR Užsienio reikalų ministerijos kancleris, Renatas Požėla – policijos generalinis komisaras, Remigijus Bridikis – LR Valstybės saugumo departamento direktoriaus pavaduotojas, Rustamas Liubajevs – Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie LR Vidaus reikalų ministerijos vadas.

Igalioti asmenys:

Aušra Juodaitienė – LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos vyriausioji patarėja, Rolandas Zuoza – LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Sporto grupės vadovas, Edvardas Makšeckas – LR Žemės ūkio ministerijos Strateginių pokyčių valdymo grupės patarėjas, Rasa Kavaliauskaitė – Lietuvos kariuomenės Gynybos štabo karo medicinos gydytoja.

Kiti asmenys:

Kęstutis Gruodis – LRV Kanceliarijos Grėsmių prevencijos ir rizikos valdymo grupės patarėjas, Skirmantas Malinauskas – Ministro Pirmininko patarėjas, Mindaugas Kanapickas – PAGD direktoriaus pavaduotojas, Tatjana Milkamanovič – PAGD Civilinės saugos valdybos Civilinės saugos planavimo ir koordinavimo skyriaus viršininkė, Lina Bušinskaitė – sveikatos apsaugos ministro patarėja ryšiams su visuomene, Loreta Ašoklienė – LR Sveikatos apsaugos ministerijos Sveikatos stiprinimo skyriaus vedėja, Jolita Būčytė-Šidlauskienė – LR Užsienio reikalų ministerijos Konsulinio departamento Konsulinės informacijos skyriaus vedėja, Dainius

Čiuplys – Vilniaus oro uosto direktorius, Marius Zelenius – VĮ „Lietuvos oro uostai“ komunikacijos vadovas, Henrikas Armoška–Eismontas – VĮ „Lietuvos oro uostai“ ekstremalių situacijų valdymo vadovas.

POSĖDŽIO DARBOTVARKĖ:

Lietuvos institucijų veiksmai ir pasirengimas, reaguojant į koronaviruso (COVID-19) (toliau – virusas) plitimą Europoje.

Pranešėjai – sveikatos apsaugos viceministras Algirdas Šešelgis.

SVARSTYTA:

VESK pirmininkė R. Tamašunienė pasveikino posėdžio dalyvius, priminė VESK narių funkcijas. Suskaičiuoti posėdyje dalyvaujantys VESK nariai. Iš 21 VESK nario posėdyje dalyvavo 13 (posėdis laikomas teisėtu, kai jame dalyvauja daugiau nei pusė narių). Pirmininkė informavo, kad Sveikatos apsaugos ministerija (toliau – SAM), įgyvendindama 2020 m. sausio 29 d. VESK posėdžio protokolo Nr. 73-1 3 klausimo 4 nutarimo dalį, inicijavo VESK posėdžio sušaukimą, kurio tikslas – aptarti sustiprintas prevencijos ir pasirengimo priemones, įvertinus viruso plitimo dinamiką, reaguojant į situaciją Italijos šiauriniuose regionuose ir siekiant suvaldyti šio viruso keliamas grėsmes.

VESK pirmininkė žodį perdavė sveikatos apsaugos viceministrui Algirdui Šešelgiui ir paprašė pristatyti esamą situaciją, jos vertinimą bei reikalingus siūlymus.

A. Šešelgis informavo, kad viruso plitimas dinamiškas, stebimi atvejų fiksavimai Europoje, ypač neramina susidariusi situacija Šiaurės Italijoje. Todėl SAM Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras (toliau – ESOC) patikslino atvejo apibrėžtį, sustiprino viruso patekimo į Lietuvą prevencijos priemones, kurios pradėtos taikyti ne tik grįžtantiems iš Kinijos, bet ir iš Šiaurės Italijos (matuojama kūno temperatūra, vertinama bendra savijauta, renkami kontaktiniai duomenys). Lėktuvu atvykstančių žmonių temperatūrai matuoti bus pasitelktas mobilus termovizorius. Pasitelkus mobiliojo ryšio operatorius, keliaujantys rizikinguose regionuose arba grįžę iš jų, trumposiomis žinutėmis bus informuojami, kaip reikėtų elgtis toliau.

Sveikatos apsaugos viceministras atkreipė dėmesį dėl reikiamos Susisiekimo ministerijos (toliau – SM) pagalbos, surenkant būtinus duomenis apie keliautojus dar lėktuve. Taip pat – Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos (toliau – ŠMSM) dėl informavimo apie keliavusius ir grįžusius moksleivius iš Šiaurės Italijos bei galimybės po sugrįžimo 2 savaites nelankyti mokyklos.

A. Šešelgis akcentavo š. m. vasario 28 d. Kaune turėsiąsias įvykti krepšinio rungtynes tarp Kauno „Žalgirio“ ir Milano „Armani“. Dėl epidemiologiniu požiūriu didelės viruso plitimo rizikos grėsmės, buvo diskutuojama apie būtinybę ir galimybes varžybas atšaukti, nukelti ar kitus galimus sprendimo būdus. Rekomenduota, prieš priimant atitinkamus sprendimus, atsižvelgti į

Eurolygos rekomendacijas. Atsižvelgiant į susidariusią situaciją, atitinkamai reikėtų įvertinti ir kitų renginių atšaukimo būtinybę.

Sveikatos apsaugos viceministras informavo, kad 5 gydymo įstaigos yra aprūpintos reikiamomis darbui su užsikrėtusiais virusu priemonėmis, tačiau yra poreikis jų įsigyti daugiau. Atitinkamai posėdyje buvo aptartas ir kitų institucijų bei pareigūnų aprūpinimas būtiniausiomis asmeninės apsaugos priemonėmis. Ministro Pirmininko patarėjas Arnoldas Pikžirnis pasiūlė LRV posėdyje svarstyti klausimą dėl papildomų lėšų skyrimo reikiamoms priemonėms įsigyti.

Taip pat posėdyje atskirai aptartos priemonės ir galimybės atlikti dezinfekciją.

A. Šešelgis, pristatydamas situaciją, pabrėžė, kad Šengeno zonos sausumos keliai yra nekontroliuojami, ir tiek krovininių automobilių srautai, tiek savarankiškai keliaujantys žmonės ir grįžtantys iš Šiaurės Italijos, kelia papildomą užsikrėtimo virusu grėsmę. Šiuo klausimu kilo platesnės diskusijos.

VESK pirmininkė pasiteiravo, kokie yra SAM siūlymai VESK. A. Šešelgis pasiūlė priimti sprendimą dėl š. m. vasario 28 d. vykstančių varžybų, ir, esant būtinybei, svarstyti galimybę dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo (toliau – ES).

Toliau posėdyje aptartas kitų institucijų pasirengimas, situacijos vertinimas bei siūlymai VESK sprendimams. Taip pat, siekiant tinkamai įvertinti situaciją, apžvelgti ir kaimyninių valstybių vykdomi veiksmai bei priemonės, kurių imamasi dėl viruso plitimo stabdymo. A. Šešelgis paminėjo, kad buvo informuotas Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras apie mūsų šalies priimtus sprendimus, taip pat paprašyta papildomai įvertinti galimybę praplėsti teritorijas dėl priemonių taikymo bei rekomendacijų atnaujinimo.

Užsienio reikalų ministerijos kancleris Laimonas Talat–Kelpša pristatė iš Lietuvos Respublikos ambasados Romoje turimą informaciją, akcentuodamas, kad pradėtas riboti apsilankymas ambasadoje. Taip pat ambasados puslapyje paskelbta informacija dėl viruso plitimo Italijoje, keliaujantiems siūloma įsivertinti grėsmę ir būtinybę vykti į atitinkamus regionus. Šiuo metu nuolat Italijoje gyvenančių lietuvių yra apie 566, kurie papildomai informuojami per socialines grupes (tinklą). Kancleris pabrėžė, kad ši situacija skiriasi nuo Kinijos tuo, kad nemažai žmonių Italijoje atostogauja, turime tiesioginius skrydžius iš Italijos, taip pat – susisiekimą sausuma.

SM kancleris Gintaras Aliksandravičius informavo, kad oro uostai pasirengę, veikia 24/7 režimu. Dainius Čiuplys, Vilniaus oro uosto vadovas, papildė, jog aktyviai bendradarbiaujama su kitų šalių oro uostais ir mūsų šalies institucijomis, ypač Nacionaliniu visuomenės sveikatos centru. Siekiant kuo mažesnio kontakto su kitais atvykusiaisiais, keleiviams, atvykusiems iš Milano, skirtas atskiras sektorius, kur mažesni keleivių srautai. Taip pat D. Čiuplys trumpai informavo apie keliautojų iš Italijos srautus, skrydžių skaičių ir kitus aspektus, kas galėtų padėti

priimant atitinkamus sprendimus dėl tam tikrų priemonių taikymo lėktuvuose bei oro uostuose. Pasiūlyta toliau tęsti jau šiuo metu taikomas prevencijos priemones.

ŠMSM Sporto grupė vadovas Rolandas Zuoza informavo, kad ministerija, esant tokiam sprendimui, galės kreiptis į mokyklas dėl moksleivių, grįžusių iš Šiaurės Italijos, perspėjimo ir siūlymo atitinkamą laikotarpį nelankyti mokyklos. Dėl varžybų atšaukimo – reikėtų ieškoti sprendimo būdų.

PAGD direktorius Saulius Greičius, pristatydamas situaciją, informavo, kad atsakingos institucijos nuolat keičiasi informacija, stebimos dienos įvykių suvestinės. PAGD, kaip valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargų tvarkytojas, pasiruošęs prireikus telkti priemones. Priešgaisrinės gelbėjimo pajėgos yra pasirengusios vykdyti savo funkcijas, o esant konkrečiai situacijai, būtų veikama pagal SAM nurodymus ir rekomendacijas.

Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – VSAT) vadas Rustamas Liubajevas informavo, kad organizuoti pasitarimai, keičiamasi informacija su kitomis institucijomis. Priminta, kad VSAT pareigūnai neatlieka patikrinimo ir kontrolės prie Europos Sąjungos vidinių sienų. Kontrolė būtų vykdoma tik tuo atveju, jei būtų nuspręsta atstatyti sienos kontrolę prie Europos Sąjungos vidinių sienų.

Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos generalinis komisaras Renatas Požėla informavo, kad pajėgos dirba 24/7 režimu, sekama informacijos dinamika, pasirengta galimam patekimo į teritorijas apribojimui, planuojama surengti stalo pratybas. Rengiamos papildomos rekomendacijos policijos pareigūnams, kurie gali turėti kontaktą su sergančiais asmenimis. Svarstyta prie vidaus sienos formuoti bendrus ekipažus su VSAT, vykdyti tam tikras kontrolės priemones, turint tikslas medikų rekomendacijas. Taip pat siūloma sinchronizuoti valstybių veiksmus su Latvija, Lenkija tiek SAM, tiek URM ir teisėsaugos kompetencijos ribose. Siūlytina primygtinai rekomenduoti nevykti į rizikingas šalis.

Vidaus reikalų viceministras Česlovas Mulma pabrėžė, kad SAM kompetencija yra nustatyti ir teikti siūlymus dėl pareigūnų dalyvavimo ir atitinkamų veiksmų vykdymo pasireiškus virusui.

Rita Tamašunienė priminė, kad nuo š. m. sausio 29 d. aktyvuoti atskirą ministeriją ESOC, imtasi tam tikrų prevencijos priemonių, rengiantis galimam viruso pasireiškimui atvejams Lietuvoje. Akcentuota tinkamo visuomenės informavimo svarba. Tačiau, paskelbus valstybės lygio ES, būtų paprastesnis gresiančios situacijos valdymas ir tarpinstitucinis veiksmų koordinavimas.

Įvertinus viruso plitimą Europoje, atsižvelgiant į Pasaulinės sveikatos organizacijos skelbiamą informaciją ir SAM siūlymą – dėl gresiančios ES skelbti valstybės lygio ES, VESK pirmininkė pakvietė komisijos narius balsuoti dėl siūlymo LRV skelbti valstybės lygio ES ir, atsižvelgiant į situacijos pobūdį, siūlyti valstybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovu paskirti SAM atstovą.

R. Tamašunienė priminė, kad sprendimą, ar skelbti valstybės lygio ES, artimiausiu metu svarstys ir nuspręs LRV.

Balsavimo metu **NUTARTA:**

1. Pritarti teikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei pasiūlymą skelbti valstybės lygio ekstremaliąją situaciją.
2. Pritarti teikti Ministrui Pirmininkui pasiūlymą valstybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo funkcijas vykdyti SAM atstovui.
3. Įpareigoti SAM parengti 1 ir 2 punktuose nurodytus teisės aktų projektus.

Vidaus reikalų ministrė,
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
ekstremalių situacijų komisijos pirmininkė

Rita Tamašunienė

Posėdžio sekretorė

Loreta Naraškevičienė